Algemene Beschouwingen
KADERNOTA 2026

gbt gemeente belangen twenterand

Geachte voorzitter, college, leden van de raad,

Toen wij deze raadsperiode begonnen medio 2022 was het zo dat de begroting voor drie jaren al sluitend was. Het was in dezelfde periode dat de coronapandemie er nog was, maar wel op z'n eind liep. Eveneens in die periode fors stijgende energiekosten. Zo kwam er een Duurzaamheidsfonds voor inwoners en verenigingen die deze stijgingen financieel niet konden opbrengen. Dit was allemaal het gevolg van de Russische inval op 24 februari in Oekraïne.

Anno 2025 voelt de coronapandemie alweer ver achter ons, hoewel relatief veel ondernemers nog steeds moeite hebben (het laatste stukje van) de coronalening terug te betalen of zelfs faillissementen tot gevolg hebben. De oorlog in Oekraïne is er nog steeds, maar het is niet meer het gesprek van de dag. Twenterand vangt als gevolg van deze oorlog in Den Ham en Vriezenveen ± 200 Oekraïense vluchtelingen op en dat gaat naar volle tevredenheid.
Om er maar mee aan te geven: je kunt met een begroting ook te ver vooruitkijken. Van de eerder genoemde drie sluitende jaren bleek overigens al na zes maanden dat daar weinig tot niets meer van terecht zou komen.

Vanwege de instabiliteit en rariteiten van het kabinet en evenzo de Tweede Kamer, is het helemaal onvoorspelbaar geworden. Daarom hebben wij er vorig jaar voor gekozen samen met coalitiepartner CU een amendement in te dienen gesteund door de gehele raad om eerst maar eens 2026 sluitend te begroten en niet op voorhand onze voorzieningen kapot te bezuinigen, "… want het huidige kabinet kan zomaar vallen en dan begint 'het circus' weer opnieuw". Het is inmiddels waarheid geworden en sterkt ons in de gemaakte keuze. Ook, omdat verreweg een meerderheid van onze inwoners dit eveneens van mening zijn, toen wij ze via één van onze digitale enquêtes vroegen over 'Uitgangspunten bij bezuinigingen de komende jaren". Hoog scoorde ook effectiever werken en minder bureaucratie in en vanuit het gemeentehuis. Genoemd worden dan voornamelijk:
• meer gebruik kunstmatige intelligentie (AI)
• eerst eigen personeel en minder inhuur, ook om zelf kennis op te bouwen en vast te houden
• regievoerder zijn en geen uitvoerder (want dan keur je eigen vlees keuren en heb vertrouwen in onze organisaties) en
• minder onnodig vergaderen en minder ambtenaren aan tafel.
Hierop komen wij bij de behandeling van de Kadernota 2026 op terug. Mede ook gezien de doorkijk naar de toekomst en de tijd die we nog hebben om één en ander te onderzoeken.

Met de Kadernota 2026 blijft het uitgangspunt een '*Economisch sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart*' overeind. Goed om te melden dat de nota er nu stukken beter uitziet dan vorig jaar, toen het slordig was en soms niet logisch ingedeeld.

<u>Organisatie in balans</u>
Intern is men in het gemeentehuis bezig met de 'Strategische gemeente'. Van het voormalig zelfsturende CT-team naar (veel meer) teamleiders. Het is geredeneerd vanuit knelpunten, die zo beter de leidinggevenden bereiken, is de gedachte. Volgens ons begint het bij een missie en een duidelijke visie: wat voor gemeente wil je zijn en doe dit dan ook. We merken zelf, en inwoners en ondernemers ervaren dit ook, dat er door ambtenaren lang niet altijd gesproken wordt vanuit de visie van de gemeentelijke organisatie, maar vanuit hun persoonlijke visie. Gevolg is dat na het vertrek van een ambtenaar een vervanger er weer een andere persoonlijke visie op na houd. Dit mag nooit zo zijn.

Teamleiders, die ook al snel wisselen, hebben aangegeven wat er (extra) nodig is. Het heeft veel weg van een wensenlijst. Maar liefst 35% gaat incidenteel op aan een onderzoeksbudget. Waar kennen we dat ook

alweer van? Dik 6,5 ton voor 8,2 fte schijnt minimaal structureel noodzakelijk te zijn, maar zekerheid dekking is er deels niet. Nog eens een kwart miljoen wordt voor 3 jaren ingezet. En krijgen we daarvoor dan ambtenaren die spreken vanuit de organisatievisie? Ambtenaren die weten hoe je met onze inwoners en organisaties hoort te communiceren? Ambtenaren die uitgaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen? Ambtenaren die weten wanneer (tijdig) geparticipeerd moet worden én weet wat het principe "Ja, mits" betekent?
Met andere woorden: eerst moet er wat anders gebeuren. Focus eerst op de kerntaken en stel de vraag: waar heeft de inwoner (lees: bedrijfsleven, organisaties) de gemeente nodig en hoe kan dit beter en sneller? Dus meer service- en taakgericht, minder strategisch en minder abstract. We hebben niets aan vage vergezichten en managementtaal. Het gaat om wat er in de praktijk echt toe doet. Meer "adviseurs" passen wat ons betreft niet in dit plaatje.

Bij effectief en kwaliteit hoort ook de vraag: wat kan uitvoerend weggezet worden, zodat we echt een regiegemeente zijn. Voorkomen moet worden dat ambtenaren én uitvoerder én tegelijkertijd regievoerder zijn c.q. controleren (= eigen vlees keuren).

De tweede gemeentesecretaris/directeur houdt ermee op per 1 juli 2025. Een vacature voor een adjunct-directeur/loco-gemeentesecretaris is alweer uitgezet. In de vacaturetekst is te lezen "*Een jaarcontract (met uitzicht op vast)*."Dat wat tussen haakjes staat is wat ons betreft absoluut niet aan de orde.

Artificiële Intelligentie (AI)
Hoe kan AI een gemeentelijke organisatie verder helpen? Is eveneens een relevante vraag. Voor zover dat nog niet gebeurd in het gemeentehuis biedt AI mogelijkheden die bijna dagelijkse processen kan automatiseren of makkelijker maken. Zo kunnen telefoongesprekken of telefonisch gemaakte afspraken meteen worden verwerkt tot een verslag. Nog even controleren en klaar. Het automatisch opslaan van e-mailbijlagen, het synchroniseren van afspraken tussen verschillende agenda's, het samenvatten van notulen of het opstellen van agenda's: het blijkt al mogelijk te zijn.
AI is niet zaligmakend, maar kan zeker helpen effectiever te werken. Twenterand zal vast niet de enige gemeente zijn.

Communicatie
"*Bijna alles is terug te voeren op communicatie of beter gezegd gebrek aan, zowel intern als extern. Sinds de doorgevoerde reorganisatie blijkt de interne gerichtheid belangrijker dan extern, daar waar onze inwoners, ondernemers, maar ook wij als fractieleden ons begeven. We kunnen stellen dat we toch al enige ervaring hebben opgedaan sinds de oprichting van onze partij, maar zoveel klachten en onvrede hebben we nog niet eerder meegemaakt. Het gaat over simpele dingen als terugbellen, e-mails beantwoorden, beloofde reacties binnen een afgesproken termijn nakomen of helemaal niet meer reageren. Gevolg is dat wij als fractie meer vragen krijgen dan ooit. Dit kan toch echt niet de bedoeling zijn*?!"
Bovenstaande schreven we in de vorige beschouwingen. Door de reorganisatie zou dit allemaal beter worden. Wij komen vooralsnog tot de teleurstellende conclusie, ondanks de dialoogsessie met de organisatie, dat het nog steeds aan de orde van de dag is. Dan laten we de participatie nog buiten beschouwing.

Middendorpshuis Den Ham
Al zes jaar zijn we bezig met de toekomst van het Middendorpshuis in Den Ham. Het college heeft hiervoor inmiddels 4 opties uitgewerkt. Dit is op ons verzoek gebeurd. Twee verhuuropties en twee verkoopopties. Wij zullen hierover met een gericht voorstel komen, waarbij sprake is van verkoop. Dit voorstel zal wat ons betreft ook een voorbeeld zijn in de vorm van een pilot hoe we in de toekomst om

(kunnen) gaan met het gemeentelijk vastgoed, dat onze begroting structureel 2 miljoen euro belast. Want dat daarmee wat moet gebeuren is voor ons duidelijk, mede gezien de binnenkort te verschijnen informatie vanuit het college.

Aquapark De Zandstuve

Met het coalitieakkoord GBT/CU 2022-2026 '*In elke kern: voor elkaar*!' hebben we afgesproken wat voor gemeente we binnen de financiële kaders willen zijn. De ambitie was en is "*Twenterand economisch sterk met een sociaal kloppend hart".* Schoot het aanvankelijk niet op, ging het afgelopen periode beter, maar we zijn er nog niet. En om het zwembaddossier echt te kunnen afsluiten missen we nog steeds een voorstel voor de opknapbeurt en verduurzaming van het sterk gedateerde openluchtbad Aquapark De Zandstuve in Vroomshoop. Bij de vorige Kadernota is door de raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 150.000. Afspraak = afspraak. Bij de Roelofsbrink hebben we laten zien hoe belangrijk afspraken - in dit geval gedane beloftes dan wel toezeggingen - voor onze fractie zijn. Zo lang de opknapbeurt van Aquapark De Zandstuve niet is geregeld zullen wij geld voor plannen als de nieuwe sporthal(len) in Vriezenveen niet steunen. We kunnen het geld immers maar één keer uitgeven.

Ten slotte

We willen de ambtenaren en het college bedanken voor het samenstellen van de Kadernota 2026. Voor onderwerpen en voorstellen die toelichting behoeven gebruiken we een separate vragenlijst.

Samen met CU hebben we ons coalitieakkoord en dat is de leidraad. GemeenteBelangen Twenterand houdt zich daar aan. Als ook aan eerder gemaakte afspraken, aangenomen moties en amendementen. Voor alle andere voorstellen van welke fractie dan ook, die goed of beter zijn voor onze inwoners, zijn we uiteraard bereid hierover met elkaar van gedachten te wisselen.

Fractie GemeenteBelangen Twenterand
zaterdag 14 juni 2025